

Onderwijs en Examenregeling Cohort 2024

Informatie voor studenten van de opleiding

<i>Assistant Business Services</i>
<i>Niveau 2</i>
<i>Leerweg: BBL</i>
<i>Crebonummer kwalificatie: 25724</i>

MBO

Krea bo futuro

Inhoudsopgave

1. Welkom op MBO Bonaire!	4
2. Algemene informatie.....	5
2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?	5
2.2 Begeleiding op MBO Bonaire	7
3. Opleidingsinformatie Assistent business services	8
3.1 Algemeen opleidingsoverzicht.....	8
4. Het onderwijsprogramma	10
4.1 Onderwijsprogramma	11
4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding	13
5. Ontwikkelingsgericht toetsplan	15
6. Studietoetsadvies en overgangstoetsadvies.....	17
6.1 Studietoetsadvies	17
6.2 Overgangstoetsadvies.....	18
7. Diploma eisen en Examenprogramma	19
7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma	19
7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan.....	19
7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen	20
7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen.....	20
7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen	21
7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap	22
7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)	22
7.3.5 Keuzedelen.....	23
8. Belangrijke informatie over examens	24
8.1 Examenreglement	24
8.2 Herkansingen	24
8.3 Aangepaste examens.....	24
8.4 Vrijstellingen	24

Vastgesteld op 29 oktober 2024

door de examencommissie

namens het Bevoegd Gezag van MBO Bonaire

1. Welkom op MBO Bonaire!

Dit is de onderwijs- en examenregeling (OER) van jouw opleiding. Dit OER is leidend voor jouw opleiding op MBO Bonaire. In dit OER vind je zowel algemene informatie over het MBO als specifieke informatie over jouw opleiding. In de algemene informatie lees je hoe opleidingen op het MBO Bonaire in elkaar zitten, op welke manier jij als student begeleid wordt bij ons en bij wie je terecht kunt met vragen.

In de opleidingsinformatie vind je informatie over het programma van jouw opleiding. Alle leeractiviteiten die er tijdens jouw opleiding worden aangeboden vind je in het onderwijsprogramma, een overzicht van alle toetsen, vind je in het toetsplan en een overzicht van alle examens vind je in het examenplan. In het examenplan staat ook welke examens meetellen voor jouw diploma.

Dit OER blijft jouw hele opleiding geldig. Indien er wijzigingen zijn in dit OER wordt je op tijd geïnformeerd door de opleiding. De meest actuele versie van het OER van jouw opleiding kun je vinden op www.mbobonaire.com.

2. Algemene informatie

2.1 Hoe ziet een MBO opleiding op MBO Bonaire eruit?

Een MBO opleiding op MBO Bonaire heeft de volgende onderdelen:

- Theorie- en praktijklessen over het beroep
- Stage (dit noemen we in het MBO BPV of beroepspraktijkvorming)
- Keuzedelen over het beroep, speciale vaardigheden, taal en/of culturele context
- Loopbaan en burgerschap
- Nederlands
- Rekenen
- Engels (niet bij alle opleidingen verplicht)
- Andere talen (niet bij alle opleidingen verplicht)

De theorie- en praktijklessen over het beroep

De lessen op school gaan over de theorie en praktijk van jouw toekomstige beroep. Je krijgt verschillende vakken waarbij je niet alleen uit boeken leert, maar ook oefent in de praktijk. De theorie en de praktijklessen worden gegeven op school, maar vinden ook plaats buiten de school. Je gaat bijvoorbeeld op excursie of krijgt les op een bedrijfslocatie. Voor de meeste vakken moet je ook huiswerk maken en zelfstandig oefenen.

De stage (BPV)

De stage is voor het mbo heel belangrijk. Op de stage leer je werken in een bedrijf of organisatie, leren door te doen. Je wordt daarbij geholpen door een begeleider op de stageplek en een begeleider vanuit school. In het BPV handboek van je opleiding vind je alle informatie over jouw BPV.

Keuzedelen

Iedere mbo student volgt ook keuzedelen tijdens de opleiding. Hierin leer je speciale vaardigheden voor jouw beroep. Een keuzedeel kan (deels) op school, in de stage of als huiswerk gegeven worden.

Voor niveau 2: minimaal 480 studiebelastingsuren

Voor jouw opleiding is er een aantal keuzedelen vastgesteld. Soms wisselt het aanbod nog. Het kan ook voorkomen dat jouw opleiding afwijkt van de keuzedeelverplichting door tijd te besteden aan onderwijs in het kader van persoonlijke, culturele of levensbeschouwelijke vorming.

In de tabellen bij 4.1 'Het onderwijsprogramma' zie je bij het onderdeel 'Keuzedelen' welke er wanneer worden aangeboden en welke keuzes je kunt maken. Bij 7.3.5 vind je de examenplannen voor de keuzedelen waar ook alle werkprocessen benoemd worden. Je maakt jouw keuze bij de start van de opleiding aan het begin van periode 1.

Je kunt kiezen uit deze twee combinaties van keuzedelen¹:

A:	B:
1. Ondernemend gedrag voor niveau 1 en 2	1. Ondernemend gedrag voor niveau 1 en 2
2. Financiële administratie niveau 2 doorstroom	2. Digitale vaardigheden gevorderd

---

¹ We proberen met ons aanbod van keuzedelen zo goed mogelijk in te spelen op de behoefte van de arbeidsmarkt en onze studenten. Het aanbod van keuzedelen kan hierdoor gewijzigd worden. Uiteraard wordt je hierover tijdig geïnformeerd door school.

Loopbaan en burgerschap

Tijdens je opleiding volg je ook loopbaan en burgerschap: je krijgt daarin, net als bij andere vakken lessen, toetsen/opdrachten en het telt mee voor je diploma.

Bij LOB gaan de lessen over: jouw kwaliteiten, motivatie en toekomstwensen, het plannen van je loopbaan, het vinden van een passende baan of een vervolgopleiding en het uitbreiden en onderhouden van je netwerk. Bij burgerschap leer je hoe je actief deel kunt uitmaken van de Bonairiaanse samenleving. Je werkt bij burgerschap aan vier dimensies: politiek-juridisch, economisch, maatschappelijk & sociaal en vitaliteit. Je kunt voor LOB en Burgerschap toetsen en opdrachten krijgen die meetellen voor een cijfer. Als student moet je voldoen aan de inspanningsverplichting die de opleiding hiervoor heeft gesteld. Er zijn geen aparte examens, maar je krijgt wel een eindbeoordeling.

Nederlands

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Nederlands aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren) op het niveau dat bij je past.

Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Op het MBO Bonaire gelden de volgende niveaus:

- Op niveau 2 doe je examen op niveau 1F of 2F
- Op niveau 3 doe je examen op niveau 2F
- Op niveau 4 doe je examen op niveau 3F

Rekenen

In het eerste leerjaar begin je altijd met een test om je niveau te bepalen. Je werkt daarna bij Rekenen aan alle vaardigheden uit de vijf domeinen. Je krijgt regelmatig oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en verderop in je opleiding maak je ook examens.

Het uitgangspunt is dat je op het niveau van je opleiding examen doet.

Hieronder zie je de vijf **domeinen**, elk op het bijbehorende mbo **niveau** 2, 3 of 4

- Grootheden en eenheden;
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld;
- Verhoudingen herkennen en gebruiken;
- Procenten gebruiken;
- Omgaan met kwantitatieve informatie.

Engels bij opleidingen op niveau 4

Binnen alle niveau 4 opleidingen is Engels een generiek vak. Tijdens de lessen werk je aan alle taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken, gesprekken voeren). Ook voor Engels krijg je oefentoetsen, toetsen voor een beoordeling en examens.

Beroepsgerichte talen of rekenen

Naast de generieke lessen krijg je soms te maken met beroepsgericht taal of rekenen. Dit verschilt per opleiding. Het kan drie dingen betekenen:

- Een extra taal die je moet leren om je beroep goed te kunnen doen.
- Beroepshandelingen die je in een andere taal moet kunnen uitvoeren.
- Een hoger niveau voor taal en/of rekenen omdat het nodig is voor je beroep.

Leuk, maar hoe zit het nu voor mijn opleiding?

Blader snel door om te ontdekken hoe jouw opleiding in elkaar zit. Ben je nieuwsgierig welke vakken je krijgt en hoe de lesuren verdeeld zijn? Blader dan snel door naar Hoofdstuk 4 Het onderwijsprogramma.

2.2 Begeleiding op MBO Bonaire

In de opleiding is er persoonlijke aandacht en begeleiding voor jou. De opleiding en daarmee dus jouw loopbaan begint al bij de intake. Je doorloopt een intake en je krijgt een studieloopbaanbegeleider (SLB'er). De SLB'er is jouw mentor. Hij of zij begeleidt je tijdens je opleiding en kijkt samen met jou steeds opnieuw naar jouw kwaliteiten, je wensen en je mogelijkheden voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Voor studenten die extra ondersteuning nodig hebben, hebben we extra begeleiding. Bijvoorbeeld bij persoonlijke vragen, studievaardigheden of extra ondersteuning bij taal/rekenen. Hiervoor kun je in contact komen met het supportteam. Wat het meest geschikt is voor jou zoeken we samen uit. Bij je SLB'er kun je meer informatie hierover vragen.

3. Opleidingsinformatie Assistant business services

3.1 Algemeen opleidingsoverzicht

In onderstaand schema vind je het algemeen opleidingsoverzicht. Hierin zie je in vogelvlucht op wat voor soort MBO opleiding je zit.

Je vindt hierin onder andere de belangrijkste informatie uit het kwalificatiedossier (in het kwalificatiedossier zijn de eisen voor jouw opleiding landelijk bepaald. Je kunt het hele kwalificatiedossier van jouw opleiding vinden op <http://kwalificaties.s-bb.nl/>.) Afkortingen: *B=Basis, P= Profiel, K=Kerntaak, W=Werkproces*

Dossier	Business services
Crebocode dossier	23296
Versie dossier	Versie 1 augustus 2022
Kwalificatie	Assistant business services (niveau 2)
Kwalificatie vanaf	1 augustus 2022
Crebocode kwalificatie	25724

Basisdeel – Kerntaak 1:	B1-K1-W1: Treedt op als aanspreekpunt voor klanten B1-K1-W2: Verzorgt zakelijke communicatie
Voert taken uit binnen de zakelijke dienstverlening	B1-K1-W3: Verwerkt gegevens B1-K1-W4: Werkt aan producten / opdrachten binnen geld-, goederen- en informatie beweging

Profieldeel – Kerntaak 1:	P1-K1-W1: Voert facilitaire werkzaamheden uit P1-K1-W2: Voert logistieke werkzaamheden uit
Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	

Leerweg:	BBL
Instructietaal:	Nederlands
Studielast:	3200 klokuren (2 jaar)
Instreamrechten:	<p>De instroomrechten voor de opleidingen op MBO Bonaire zijn als volgt:</p> <p>Opleidingen niveau 2: Minimaal diploma VMBO basis of een diploma MBO 1</p> <p>Opleidingen niveau 3: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO niveau 2 met minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen op 1F</p> <p>Opleidingen niveau 4:</p> <p>Voor een reguliere niveau 4: Minimaal diploma VMBO kader, overgangsbewijs van HAVO 3 naar 4 of diploma MBO 3 waarbij geldt: niet lager dan 1F op <i>alle</i> onderdelen talen/rekenen</p> <p>Voor een versnelde niveau 4: minimaal <i>gemiddeld</i> voldoende op alle onderdelen talen/rekenen 2F.</p> <p>Aanvullende eis voor aanmelding BBL</p> <p>een arbeidscontract bij een erkende werkplek met gecertificeerde leermeester en minimaal 16 klokuren per week BPV.</p>
Wettelijk kader:	Voor het Middelbaar beroepsonderwijs in Caribisch Nederland geldt de WEB BES.

4. Het onderwijsprogramma

Op MBO Bonaire is het schooljaar verdeeld in 4 lesperiodes van 9 of 10 weken. Tijdens iedere lesperiode krijg je les in verschillende vakken en thema's en/of ga je op stage (BPV.) In het onderwijsprogramma hieronder zie je hoe de opleiding is opgebouwd. En in de lessentabel daarna kun je zien hoeveel uren les er gepland zijn per vak.

Het onderwijsprogramma en de lessentabel kunnen tijdens jouw opleiding wijzigen. Indien er een wijziging is wordt je hier tijdig over geïnformeerd.

4.1 Onderwijsprogramma

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Theorievakken Theorie B1-K1-W1 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Klanten: 1. Klanten: Servicegericht handelen 2. Klanten: Klanten observeren en informatie geven 3. Klanten: Inspelen op de verwachtingen van de klant	Theorievakken Theorie B1-K1-W2 Introductie administratie <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Klanten: 4. Klanten: Omgaan met klanten 5. Klanten: Aannemen en verwerken van telefoongesprekken	Theorievakken Theorie B1-K1-W3 Theorie administratie Balans, Resultatenrekening Grootboek <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Administratie: 16. Administratie: Archiveren van gegevens 17. Administratie: Gegevens beheren en invoeren	Theorievakken Theorie B1-K1-W4 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Administratie: 14. Administratie: Post verzorgen 15. Administratie: Plannen en organiseren 18. Administratie: Maken berekeningen en omgaan met geld
Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: FRONT OFFICE (B1-K1-W1) Beroepsmodule Frontdesk Amerijck Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: ZAKELIJK COMMUNICEREN (B1-K1-W2) Beroepsmodule Correspondentie Gerritsen Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: GEGEVENSVERWERKING (B1K1W3) Beroepsmodule Gegevens verwerken Pet Friends Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: WERKEN IN EEN ORGANISATIE (B1K1W4) Beroepsmodule Vergaderen bij H&M Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week
Keuzedelen Ondernemend gedrag	Keuzedelen Ondernemend gedrag	Keuzedelen Ondernemend gedrag	Keuzedelen Ondernemend gedrag
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen Burgerschap SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB

Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
Theorievakken Theorie P1-K1-W1/W2 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Facilitair: 11. Facilitair: Uitvoeren van reparaties en onderhouden gebouwen 12. Facilitair: Inrichten van ruimtes 13. Facilitair: Schoonmaken van ruimtes	Theorievakken Theorie P1-K1-W1/W2 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Voorraad, post en logistiek: 6. Voorraad, post en logistiek: Ontvangen en opslaan van goederen 7. Voorraad, post en logistiek: Leveringen naar de plek van bestemming brengen 8. Voorraad, post en logistiek: Bijhouden van de voorraad	Theorievakken Theorie P1-K1-W1/W2 <u>Allround niveau 2 breed basis</u> Voorraad, post en logistiek: 9. Voorraad, post en logistiek: Producten bestellen 10. Voorraad, post en logistiek: Goederen verzenden	Theorievakken Theorie P1-K1-W1/W2 Herhaling en Afronden
Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: PROFIEL 1 (P1K1W1/W2) Beroepsmodule Sportschool Leef je uit (tot uw dienst) Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Stichting Praktijkleren: PROFIEL 1 (P1K1W1/W2) Beroepsmodule Sportschool Leef je uit (tot uw dienst) Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Herhaling en Afronden Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week	Praktijkvakken Beroepspraktijkvorming BPV 2 dagen per week
Keuzedelen Digitale vaardigheden gevorderd Of Financieel Administratie doorstroom	Keuzedelen Digitale vaardigheden gevorderd Of Financieel Administratie doorstroom	Keuzedelen Digitale vaardigheden gevorderd Of Financieel Administratie doorstroom	Keuzedelen Digitale vaardigheden gevorderd Of Financieel Administratie doorstroom
Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB	Generieke vakken Nederlands Rekenen SLB

4.2 Lessentabel en uren van jouw opleiding

Assistant Business Services (Cohort 24-26) BBL								
	Jaar 1				Jaar 2			
Periode:	1	2	3	4	5	6	7	8
Generieke Vakken								
Nederlands	2	2	2	2	2	2	2	2
Rekenen	1	1	1	1	1	1	1	1
Burgerschap			1					
SLB	1	1	1	1	1	1	1	1
Beroepsgerichte Vakken								
Stichting Praktijkleren (SPL)	2	2	2	2	2	1	1	
Business Services Theorie (BST)	2	2	2	2	2	2	2	1
Vorbereiding Examen/PvB (EXAM)				1		1	1	1
Vorbereiding BPV (VBPV)	1							
BPV (<i>klokuren</i>)	16	16	17	17	16	16	17	17
Ondernemend Gedrag (OND)	1	1	1	1				
Vrije keuzedeel*					1	1	1	1
Aantal weken	9	10	9	9	9	10	9	9
Generieke vakken per week	4	4	5	4	4	4	4	4
Beroepsgerichte vakken per week	5	4	4	5	4	4	4	2
Keuzedelen	1	1	1	1	1	1	1	1
Totaal lesuren per week	10	9	10	10	9	9	9	7
Totaal (<i>klokuren</i>) BPV per week	16	16	17	17	16	16	17	17
Totaal lesuren per periode	90	90	90	90	81	90	81	63
Totaal <i>klokuren</i> per periode	68	68	68	68	61	68	61	47

Keuze tussen Digitale vaardigheden gevorderd (DVG) of Financiële administratie niveau 2 doorstroom (KFA)

	Jaar 1	Jaar 2
Begeleide uren op school	270	236
BPV	610	610
Totaal begeleide uren	880	846
Onbegeleide uren	720	754
Totaal per jaar	1600	1600
Totaal opleiding	3200	

Om je diploma te behalen moet je voldoende uren maken op school en op de stage en daarnaast doe je regelmatig huiswerk. In de tabel zie je het daarom totaal aantal uren voor jouw opleiding.

BOT: dit is de begeleide onderwijstijd op school (de uren voor lessen, toetsen, examens)

BPV: dit is de tijd voor de verschillende stages

Zelfstandig: dit is de tijd die je zelfstandig besteedt aan huiswerk en leren.

Totaal: dit is alle tijd van BOT, BPV en zelfstandig werken bij elkaar opgeteld.

5. Ontwikkelingsgericht toetsplan

Iedere periode krijg je een of meerdere toetsen die horen bij de vakken waarin je les krijgt. De resultaten die je behaalt voor deze toetsen wegen mee voor de overgang naar het volgende leerjaar en bereiden je voor op de examens. Hieronder zie je per leerjaar welke toetsen je krijgt en wat de weging is voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Toetsplan									
Vak	Periode	Naam toets	Toetsvorm	Duur	Locatie	Weging	Resultaat	Herkansbaar?	
SPL	1	Frontdesk AmeRijck	Digitaal	9 uur	School	1	OMVG	Ja	
	2	Gerritsen	Digitaal	9 uur	School	1	OMVG	Ja	
	3	Gegevens verwerken	Digitaal	12 uur	School	1	OMVG	Ja	
	4	Vergaderen bij H&M	Digitaal	9 uur	School	1	OMVG	Ja	
	7	Sportschool leef je uit	Digitaal	12 uur	School	1	OMVG	Ja	
BST	2	Klanten (1-5)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja	
	3	Administratie (16-17)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja	
	4	Administratie (14-18)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja	
	4	Gemiddelde periode 2 tot en met 4							
	5	Facilitair (11-13)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja	
	7	Voorraad post log. (6-10)	Toets	2 uur	School	1	Cijfer	Ja	
	7	Gemiddelde periode 5 tot en met 7							
NED 1F	1	Taak 1.1	Schriftelijk	120 min	School	1	V / NV	Ja	
	1	Taak 1.2	Schriftelijk	120 min	School	1	V / NV	Ja	
	2	Taak 1.3	Schriftelijk	120 min	School	1	V / NV	Ja	
	2	Taak 2.1	Schriftelijk	90 min	School	1	V / NV	Ja	
	3	Taak 2.4	Schriftelijk	150 min	School	1	V / NV	Ja	
	3	Taak 3.2	Schriftelijk	120 min	School	1	V / NV	Ja	
	4	Taak 3.4	Schriftelijk	150 min	School	1	V / NV	Ja	
	4	Taak 3.5	Schriftelijk	90 min	School	1	V / NV	Ja	
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 4							
NED 2F	1	Spreken TH3	Mondeling	10 min	School	1	Cijfer	Ja	
	2	Lezen TH2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	3	Schrijven TH1	Schriftelijk	90 min	School	1	Cijfer	Ja	
	4	Luisteren TH2	Schriftelijk	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 4							
BUR	3	Blok BBL	Schriftelijk	9 wkn	School	1	B / NB	Ja	
REK	2	Ondersteunende Vaardigh	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	3	DT1 Verhoudingen	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	4	DT2 Procenten	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	4	Gemiddelde periode 1 tot en met 4							
	5	DT3 Groot- en eenheden	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	6	DT4 2D en 3D	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	7	DT5 Omgaan kwant. info	Digitaal	45 min	School	1	Cijfer	Ja	
	7	Gemiddelde periode 5 tot en met 6							
OND	1	PO en EOND	Voortgang	9 wkn	School	1	OVG	Ja	
	2	A&O en IN	Voortgang	9 wkn	School	1	OVG	Ja	
	3	HBEO en P&O	Voortgang	9 wkn	School	1	OVG	Ja	
KFA	5	Blok 0+1	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	
	6	Blok 2	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	
	7	Blok 3+4	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	
DVH	5	Onderdeel 1+2	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	
	6	Onderdeel 3	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	
	7	Onderdeel 4+5	Digitaal	9 wkn	School	1	OMVG	Ja	

SLB	1	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	2	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja
	3	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	4	Studieadvies	Praktijk	9 wkn	School	1	N/V/P	Ja
	4	Portfolio leerjaar 1	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja
	5	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	6	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	7	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Voortgang	Praktijk	9 wkn	School	1	OVG	Ja
	8	Portfolio leerjaar 2	Praktijk	38 wkn	School	1	V/NV	Ja

6. Studieadvies en overgangsadvies

6.1 Studieadvies

In het eerste leerjaar krijg je 2x een studieadvies¹ (na periode 2 en na periode 4)². Het docententeam kijkt hierbij naar jouw **resultaten**, je **aanwezigheid**, je **inzet** en **beroepshouding** op school en in het leerbedrijf.

Positief Studieadvies (GROEN)

Als het gewoon goed gaat op school krijg je een positief studieadvies. De docenten vertrouwen erop dat je goed aan het werk bent om jouw diploma te kunnen halen.

Een positief studieadvies krijg je als...

- Het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld voldoende zijn
- Het totaal van je generieke vakken (de talen, rekenen, loopbaan en burgerschap) gemiddeld voldoende zijn
- Je aanwezigheid op school en stage voldoende is (ten minste 80% aanwezig)
- Je inzet en beroepshouding op school en/of stage goed zijn

Voorwaardelijk Studieadvies (GEEL)

Gaat het niet allemaal goed, dan kun je een waarschuwing krijgen. Er worden dan afspraken met je gemaakt om te verbeteren, omdat je anders het diploma mogelijk niet gaat halen. Waar nodig kun je ook extra ondersteuning krijgen, zoals bijvoorbeeld bijles of hulp bij het plannen van je schoolwerk.

Een voorwaardelijk studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als het totaal van je beroepsgerichte vakken op school gemiddeld onvoldoende zijn
- Als het totaal van je generieke vakken gemiddeld onvoldoende zijn
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende is (minder dan 80% aanwezig)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende zijn

Negatief Studieadvies (ROOD)

Lukt het na je voorwaardelijk studieadvies niet om te verbeteren, dan kan je uiteindelijk ook een bindend negatief studieadvies krijgen. De school kan dan besluiten dat je met de opleiding moet stoppen.

Een negatief studieadvies krijg je als één of meerdere van onderstaande punten van toepassing zijn:

- Als je al eerder een voorwaardelijk studieadvies hebt gekregen
- Als één of meerdere afspraken die met jou gemaakt zijn niet zijn nagekomen
- Als het resultaat van je beroepsgerichte *en/of* generieke vakken onvoldoende blijft³
- Als je aanwezigheid op school en stage onvoldoende blijft (<80%)
- Als je inzet en beroepshouding op school en/of stage onvoldoende blijft

Onderstaande aspecten worden meegenomen in de besluitvorming:

- Je voldoet aan één of meerdere van bovenstaande criteria.
- Je persoonlijke omstandigheden.
- Je bent besproken in het docententeam en het docententeam is gezamenlijk tot bovenstaande conclusie gekomen.
- Er zijn meerdere begeleidingsmomenten aangeboden.
- Je hebt ten minste 6 weken verbeteringstermijn gehad.

¹**LET OP!** Dit zijn richtlijnen. De school mag afwijken van deze richtlijnen indien er onderbouwing is.

²De school kan ten alle tijden ervoor kiezen om eerder een studieadvies te geven als daar aanleiding voor is.

³Bij de generieke vakken wordt er rekening mee gehouden of je op de streefniveau werkt of niet.

6.2 Overgangsnormen

De opleiding heeft bepaald wat de overgangsnormen zijn om door te kunnen stromen naar het volgende leerjaar. De overgangsnormen voor jouw opleiding staan hieronder beschreven.

Overgang leerjaar 1 naar leerjaar 2:

- Minimaal 3 van de 4 beroepsmodules zijn met een voldoende of goed behaald (Amerijck, Gerritsen, Gegevens verwerken en H&M)
- Business Services Theorie: Het gemiddelde van de 4 toetsen is minimaal een 5,5
- Talen & Rekenen: Het gemiddelde van alle resultaten is minimaal een 5,5
- Burgerschap: Blok BBL is behaald
- Keuzedeel Ondernemend gedrag: Afgerond
- BPV1 is behaald
- Het proeve van het basisdeel is behaald

7. Diploma eisen en Examenprogramma

Op de volgende pagina's vind je alle informatie die je nodig hebt om je diploma te behalen. Je vindt hieronder eerst de diploma eisen en op de volgende pagina's het examenprogramma dat hierbij hoort.

7.1 Wettelijke eisen voor het MBO diploma

Om in aanmerking te komen voor het MBO diploma moet je voldoen aan alle 'kwalificatie-eisen.' Dit zijn wettelijke eisen.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Beroepsgerichte eisen: Een voldoende of goed per kerntaak. Voor sommige beroepen zijn er nog extra branche- of wettelijke vereisten.
- Generieke eisen taal & rekenen: Een oordeel per vaardigheid of domein, volgens de eisen die geldend zijn voor het betreffende cohort.
- Loopbaan en Burgerschap: voldoen aan de inspanningseisen van de opleiding.
- Beroepspraktijkvorming (BPV): met een voldoende afsluiten, het leerbedrijf beslist mee over de beoordeling.
- Keuzedelen: examens doen voor alle keuzedelen, het resultaat mag onvoldoende zijn. (NB: vanaf 1 augustus 2016)

7.2 Uitwerking wettelijke eisen voor diplomering in beslisregel voor dit examenplan

Maar wat betekenen die wettelijke eisen nu concreet voor jouw opleiding? Wanneer heb jij je diploma behaald?

Je vindt het antwoord op deze vraag in de tabel hieronder. Voor jouw opleiding op MBO Bonaire geldt dat je moet voldoen aan de volgende diplomeringseisen:

	Onderdeel	Beslisregel/bewijzen
1.	Beroepsgerichte eisen	<i>alle twee de kerntaken zijn met een voldoende of goed afgerond (compensatie is niet mogelijk)</i>
2.	Generieke taal- en rekenvaardigheden*	<i>Voor Nederlands heb je de examens van de 5 deelvaardigheden afgelegd. Het streefniveau is 2F* Voor Rekenen heb je het examen (of de deexamens) voor de 5 rekendomeinen op het streefniveau 2 afgelegd*</i>
3.	Loopbaan en Burgerschap	<i>Je hebt voldaan aan de inspanningseisen van de opleiding</i>
4.	Beroepspraktijkvorming (BPV)	<i>Alle gelopen twee stages tijdens je opleiding zijn afgesloten met 'behaald'</i>
5.	Keuzedelen	<i>Van elk gevolgd Keuzedeel heb je het examen afgelegd</i>

*Als bij de start van de niveau 2 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht.

7.3 Examenplan: Overzicht examenonderdelen

Om te voldoen aan de diploma eisen doe je examens. Het examenprogramma van jouw opleiding vind je hieronder. Als de periode waarin een examen gepland staat wijzigt, ontvang je daarvan tijdig bericht.

7.3.1 Beroepsgerichte examenonderdelen

Examenplan Beroepsgerichte examenonderdelen									
Examen(s) en code*	Examenvorm	Kerntaak	Exameninhoud - Werkprocessen - Vakkennis & vaardigheden	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Weging	Eind resultaat
24ABS2-A EP1 / PvB1	Praktijkexamen W1	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W1 Treedt op als aanspreekpunt voor klanten	4	9 weken	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	(W1+W2+W3+W4)/4 minimaal een 5,5
	Praktijkexamen W2	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W2 Verzorgt zakelijke communicatie	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
	Praktijkexamen W3	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W3 Verwerkt gegevens	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
	Praktijkexamen W4	B1-K1 Voert taken uit binnen de zakelijk dienstverlening	B1-K1-W4 Werkt aan producten / opdrachten binnen geld-, goederen- en informatie beweging	4		Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	
24ABS2-B EP4	Praktijkexamen W1	P1-K1 Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	P1-K1-W1 Voert facilitaire werkzaamheden uit	7	85 min	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	(W1+W2)/2 minimaal een 5,5
24ABS2-C EP5	Praktijkexamen W2	P1-K1 Verricht ondersteunende werkzaamheden in de zakelijke dienstverlening	P2-K1-W2 Voert logistieke werkzaamheden uit	8	60 min	Praktijk	Cijfer min 5,5	1x	

*Er zijn drie praktijkexamens. Deze kunnen worden afgenomen in de vorm van Examenproject, Proeve van bekwaamheid of Portfolio examens.

7.3.2 Examenonderdelen generieke eisen voor taal en rekenen

Examenplan Nederlands										
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eind-resultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Nederlands Lezen/Luisteren 2F	Centraal examen	Lezen & Luisteren	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	Cijfer 1x		cijfer 1x	1.0
Nederlands Schrijven 2F	Instellingsexamen	Schrijven	2F	Vanaf P9	90 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x		
Nederlands Spreken 2F	Instellingsexamen	Spreken	2F	Vanaf P9	10 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Gesprekken 2F	Instellingsexamen	Gesprekken voeren	2F	Vanaf P9	15 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			

*Als bij de start van de niveau 2 opleiding blijkt dat het gevraagde generieke examenniveau voor Nederlands en/of Rekenen niet haalbaar zal zijn, komt de student in een leertraject. De examinering zal plaatsvinden in overeenstemming met het niveau van het leertraject. Deelname aan dit leertraject is verplicht. Indien de MBO niveau 2 student bij de taalniveautest lager scoort dan niveau 1F, dan krijgt deze student een ander programma uitgaande van een 1F streefniveau (zie de volgende tabel). De bovenstaande 2F-toetsen worden in dat geval niet afgenomen.

Examenplan Nederlands -Versie MBO Nederlands 1F										
Naam	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat + weging (1 decimaal)		Eind-resultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Nederlands Lezen 1F	Instellings-examen	Lezen	1F	Vanaf P5	50 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x	cijfer 1x	cijfer 1x	1,0
Nederlands Kijken-Luisteren 1F	Instellings-examen	Luisteren	1F	Vanaf P5	35 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Schrijven 1F	Instellings-examen	Schrijven	1F	Vanaf P5	60 minuten	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Spreken 1F	Instellings-examen	Spreken	1F	Vanaf P5	N.V.T.	MBO Bonaire	cijfer 1x			
Nederlands Gesprekken 1F	Instellings-examen	Gesprekken voeren	1F	Vanaf P5	N.V.T.	MBO Bonaire	cijfer 1x			

Examenplan Rekenen								
Naam Examen	Examenvorm	Vaardigheid	Niveau	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Eindresultaat (geheel cijfer)	Minimaal te behalen voor diplomering
Rekenen niveau 2	Instellingsexamen	-Grootheden en eenheden -De twee-en driedimensionale wereld -Verhoudingen herkennen en gebruiken -Procenten gebruiken -Omgaan met kwantitatieve informatie	MBO2	Vanaf P5	120 min	School	Cijfer	1,0

7.3.3 Onderdelen Loopbaan en Burgerschap

Examenplan Loopbaan en Burgerschap (Burgerschap is niet ingedeeld per dimensie, maar bij elk blok hoort een overkoepelend thema. Binnen elk thema komt meerdere dimensies aan bod)							
Code	Dimensies	Bewijsstuk	Periode	Plaats	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering	
24LPB	Eindgesprek Loopbaan 'De reflecterende beroepsbeoefenaar'	Bewijs eindgesprek Portfolio Zelfportret	8	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan	
24BUR	Blok BBL	Bewijs afronding blok BBL	3	School	Voldaan / Niet Voldaan	Voldaan	

7.3.4 Beroepspraktijkvorming (bpv)

Examenplan Beroepspraktijkvorming						
BPV - onderdeel	Beschrijving van het bpv-onderdeel	Periode	Duur	Manier van beoordelen	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
BPV-1	Beroepshouding, verkenning en uitvoeren van de werkprocessen van de opleiding Werkprocessen in de praktijk B1-K1-W1 t/m W4	P1-4, 2 dg p/w	610 uur	Voldoende voor: Werkprocessen, Beroepshouding, Opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald / Niet behaald	Behaald
BPV-2	Werkprocessen in de praktijk P1-K1-W1 t/m W2	P5-8, 2 dg p/w	610 uur	Voldoende voor: Werkprocessen, Beroepshouding, Opdrachten, gemaakte uren, getekende POK	Behaald / Niet behaald	Behaald

7.3.5 Keuzedelen

Examenplan Keuzedelen							
Code	Examen vorm	Exameninhoud / werkprocessen	Periode afname	Duur examen	Plaats afname	Resultaat	Minimaal te behalen voor diplomering
K0211	Proeve	Ondernemend Gedrag (geschikt voor niveau 1 en 2) <i>D1-K1: Toont ondernemend gedrag voor innovatie in beroepsuitoefening en werkomgeving</i> <ul style="list-style-type: none"> - D1-K1-W1 Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden - D1-K1-W2 Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie - D1-K1-W3 Neemt initiatieven in en voor zijn werk 	4	90 minuten Onderdeel: -1: 60 min -2: 30 min	School / Extern	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	0
De student kiest één van de twee onderstaande keuzedelen (K0038 of K0023):							
K0038	Schriftelijk of digitaal	Financiële administratie niveau 2 doorstroom <i>D1-K1 Debiteurenbeheer</i> <ul style="list-style-type: none"> - D1-K1-W1: Onderhoudt stamgegevens debiteuren en crediteuren - D1-K1-W2: Stelt facturen op en controleert deze - D1-K1-W3: Controleert inkoopfacturen en bereidt deze voor, voor verdere verwerking en fiattering - D1-K1-W4: Verzorgt overzichten ten behoeve van debiteuren- en crediteurenbeheer 	8	3 uur	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	0
K0023	Digitaal (AYCL)	Digitale vaardigheden gevorderd <i>D1-K1: Verzamelt informatie, gegevens en content</i> <ul style="list-style-type: none"> - D1-K1-W1: Wint digitale informatie in <i>D1-K2: Produceert informatie/content</i> <ul style="list-style-type: none"> - D1-K2-W1: Maakt een weergave van informatie - D1-K2-W2: Stelt content samen - D1-K2-W3: Deelt informatie/content <i>D1-K3: Beheert informatie/content</i> <ul style="list-style-type: none"> - D1-K3-W1: Organiseert het beheer - D1-K3-W2: Deelt informatie in - D1-K3-W3: Bewaakt bewaaromstandigheden 	8	110 minuten Opdracht: -1: 60 min -2: 20 min -3: 30 min	School	Onvoldoende/ Voldoende/ Goed	0

8. Belangrijke informatie over examens

8.1 Examenreglement

Iedere opleiding heeft regels voor het onderwijs en de examens. Het examenreglement van MBO Bonaire kun je vinden op de website. Daarin staat bijvoorbeeld hoe lang het duurt voordat je de uitslag van een examen krijgt, of wat je moet doen als je het niet eens bent met de uitslag. Ook regels over herkansingen, vrijstellingen of aangepaste examens vind je daar. De korte uitleg staat hieronder.

8.2 Herkansingen

Op het MBO Bonaire doe je op geplande momenten examens. Je hebt recht op één herkansing na het eerste examen. Als je ingeschreven staat als extraneus (een student die geen onderwijs volgt maar alleen examens doet) heb je geen recht op een herkansing na een examen.

Een extra herkansing aanvragen kan alleen als er sprake was van overmacht. Het aanvragen van een extra herkansing doe je bij de teamexamencommissie (TEC) van jouw opleiding.

8.3 Aangepaste examens

Het MBO Bonaire biedt studenten de mogelijkheid om op een aangepaste manier te examineren. Dit kan bijvoorbeeld als je dyslexie hebt. De TEC kan dan beslissen om een aanpassing te doen. Je kunt dan denken aan een examen met grotere letters of een verlenging van de examenduur. Voor alle aanpassingen geldt, dat de student deze aanvraagt bij de TEC.

8.4 Vrijstellingen

Ook voor het aanvragen van vrijstellingen kun je terecht bij de TEC. Je kunt een verzoek indienen als je bijvoorbeeld in een vorige MBO opleiding resultaten hebt gehaald die mee kunnen tellen voor je huidige opleiding. Bij het bepalen van vrijstellingen kijkt de TEC bijvoorbeeld of de resultaten echt overeenkomen met de eisen van de opleiding die je nu volgt. En hoe lang geleden je de eerdere resultaten hebt behaald en of die resultaten nu nog geldig zijn.